

## **Ι.Χαϊδά, Αντιπρόεδρος Ικτίνος Ελλάς Α.Ε., Πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Μαρμάρου Μακεδονίας-Θράκης**

### **«Πώς οι γυναίκες θα ισχυροποιήσουν τη θέση τους στις επιχειρήσεις του κλάδου του Μαρμάρου»**

Καλησπέρα σας! Θερμά συγχαρητήρια για τη σημερινή διοργάνωση και ένα μεγάλο ευχαριστώ για την πρόσκληση να βρισκομαι απόψε κοντά σας, έστω και ψηφιακά. Αισθάνομαι ιδιαίτερη τιμή από την πρόταση της κας Μενεγάκη να μιλήσω, σε ένα τόσο αξιόλογο κοινό, για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα και για τις ευκαιρίες που δίνονται στις γυναίκες στον κλάδο του μαρμάρου.

Αρχικά θα ήθελα να σας συστηθώ και να πω δυο λόγια για τον κλάδο του μαρμάρου και την συνεισφορά του στην Εθνική οικονομία.

Είμαι αντιπρόεδρος της εταιρείας Ικτίνος Ελλάς Α.Ε. που δραστηριοποιείται από το 1974 στον κλάδο του μαρμάρου. Από το 2000 , η εταιρεία είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών και χαρακτηρίζεται από τον εξαγωγικό προσανατολισμό της, καθώς μέσα από την ΙΚΤΙΝΟΣ, το ελληνικό μάρμαρο ταξιδεύει σε περισσότερες από 90 χώρες. Η Ικτίνος Ελλάς ακολουθεί, ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία , μια έντονα ανοδική πορεία, η οποία αποτυπώνεται στα οικονομικά της μεγέθη, όπως επίσης και στην ανάληψη σημαντικών projects του εξωτερικού που φέρουν την υπογραφή της, ενώ το ανθρώπινο δυναμικό μας ξεπερνά τους 450 εργαζόμενους.

Παράλληλα, από τον Φεβρουάριο του 2020, κατέχω και τη θέση της Προέδρου του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Μαρμάρου Μακεδονίας-Θράκης. Ο ΣΕΜΜΘ είναι ο μεγαλύτερος σύνδεσμος που εκπροσωπεί τον κλάδο του μαρμάρου , και αποτελείται από 65 μέλη, μεταξύ των οποίων οι μεγαλύτερες και οι σημαντικότερες επιχειρήσεις μαρμάρου στην Ελλάδα. Είναι ενδεικτικό ότι αυτές οι επιχειρήσεις πραγματοποιούν περισσότερο από το 85% του κύκλου εργασιών όλων των εταιρειών του κλάδου και το 98% της κερδοφορίας.

Η βιομηχανία Μαρμάρου στη χώρα μας είναι συνυφασμένη με την ελληνική παράδοση από την αρχαιότητα. Σήμερα, αφήνει ισχυρό οικονομικό αποτύπωμα στην Οικονομία της Ελλάδας, γεγονός που ίσως πολλοί, αγνοούν . Συγκεκριμένα , η προσφορά του τομέα παραγωγής Μαρμάρου στην Εθνική μας Οικονομία αγγίζει το 1,27 δισεκατομμύρια €, ενώ για κάθε 1 € προϊόντος μαρμάρου το πολλαπλασιαστικό όφελος είναι 2,19 €.

Για να συλλάβετε το μέγεθος και τη δυναμική του κλάδους μας, αρκεί να σας πω ότι στους κόλπους της ελληνικής μαρμαροβιομηχανίας απασχολούνται περίπου 6.500 εργαζόμενοι ενώ η συνολική συμβολή στην απασχόληση, λαμβάνοντας υπόψη και τη δραστηριότητα όσων εργάζονται έμμεσα στον κλάδο, φτάνει τους 18.000 εργαζόμενους. Χαρακτηριστικά, το 76% της συνολικής παραγωγής μας, εξάγεται σε περισσότερες από 120 χώρες, τοποθετώντας την Ελλάδα στη 4η θέση παγκοσμίως στις εξαγωγές μαρμάρων.

Σίγουρα, το ελληνικό μάρμαρο διαθέτει ένα πολύ δυνατό “brand name” στο εξωτερικό, με τον Παρθενώνα να λειτουργεί ως ο καλύτερος πρεσβευτής αυτής της εξαιρετικής πρώτης ύλης. Στα συγκριτικά του πλεονεκτήματα συγκαταλέγονται η εξαιρετική ποιότητα και η ποικιλία χρωμάτων, ενώ εκείνο που το καθιστά μοναδικό παγκοσμίως είναι η λευκότητα του που δεν υπάρχει σε οποιοδήποτε άλλο μάρμαρο στον κόσμο.

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η εξόρυξη μαρμάρου δεν θεωρείται γυναικεία υπόθεση, καθώς και ότι ο κλάδος μας είναι καθαρά ανδροκρατούμενος. Η εξόρυξη και επεξεργασία του μαρμάρου θεωρούνταν μη παραδοσιακά γυναικεία επαγγέλματα στο παρελθόν, και είναι ένας κλάδος που κυριαρχούσαν οι άνδρες. Όμως σήμερα, ολοένα και περισσότερες γυναίκες, στέκονται με αυτοπεποίθηση στο προσκήνιο σε ηγετικές θέσεις. Η αλλαγή των δημογραφικών στοιχείων, όπως επίσης και η στροφή των επιχειρήσεων στην υιοθέτηση περισσότερο ισορροπημένων μοντέλων λειτουργίας, με τη συμμετοχή μεγαλύτερου ποσοστού γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, δημιουργεί νέους ρόλους και ευκαιρίες ηγεσίας για τις γυναίκες.

Παράλληλα με αυτές τις ευκαιρίες, εξετάζονται εξωτερικοί παράγοντες όπως η κοινωνική προκατάληψη, η προκατάληψη σε σχέση με το φύλο, οι οικογενειακές παραδόσεις, καθώς και

στερεότυπα που πρέπει να αμφισβητηθούν, πρωτίστως όμως να εξαλειφθούν.

Σίγουρα τα στερεότυπα που συνοδεύουν τις γυναίκες στον επαγγελματικό χώρο, και κυρίως σε υψηλόβαθμες θέσεις, ακόμη καλά κρατούν. Ο βαθμός επιρροής τους στις διάφορες κοινωνίες μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τη χώρα και τον κλάδο δραστηριοποίησης, όμως, αυτό που παρατηρώ να συμβαίνει τα τελευταία χρόνια στον κλάδο του μαρμάρου είναι η σταδιακή αναβάθμιση του ρόλου των γυναικών. Κάτι που με χαροποιεί ιδιαίτερα.

Η αποτελεσματική αλλαγή κουλτούρας , η προσπάθεια εξάλειψης των έμφυλων προκαταλήψεων , η προσεκτική παρατήρηση των σημείων των καιρών αλλά και οι τεχνολογίες της εποχής μας για την προώθηση του μαρμάρου, μας ωθούν στην ευελιξία και την καινοτομία καθώς προσαρμοζόμαστε στις αλλαγές. Επισφράγισμα της αλλαγής αυτής αποτελεί η προεδρεία του Συνδέσμου μας - του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Μαρμάρου Μακεδονίας Θράκης - που αποτελεί γυναικεία υπόθεση για 4 συνεχόμενες θητείες, αφού διαδέχτηκα την κα Λαζή στην Προεδρία μετά από 3 συνεχόμενες πολύ επιτυχημένες θητείες της.

Καθώς η πλειοψηφία των επιχειρήσεων του κλάδου μας αποτελείται από οικογενειακές επιχειρήσεις που έχουν θετική αναπτυξιακή πορεία αρκετών ετών ,οι αλλαγές εντείνονται και μια νέα γενιά διαδόχων εμφανίζεται στο προσκήνιο. Εμείς λοιπόν οι κόρες των ιδρυτών αυτών των οικογενειακών επιχειρήσεων, ως δεύτερη γενιά, συμμετέχουμε πλέον στην Διοίκηση των εταιρειών ενσωματώνοντας τις συμπεριφορές των γονιών μας στην εργασία ως αξίες και πρότυπα. Η επιχειρηματική συμπεριφορά μας έχει τις ρίζες της στο πλαίσιο της οικογένειας και διαθέτουμε όλες αρκετά κοινά χαρακτηριστικά, που πέρα από την επιτυχία μας σε ένα ανδροκρατούμενο πεδίο ,είναι το πάθος μας για το μάρμαρο, η επιχειρηματική προσέγγιση και η αγάπη μας για τη σκληρή δουλειά.

Η μετατόπιση επιδιώξεων και επιρροής από γενιά σε γενιά έχει μεταβάλλει τον ρόλο των γυναικών στις οικογενειακές επιχειρήσεις, έχει αναβαθμίσει την αξία των επιχειρηματιών και των

διευθυντικών στελεχών γένους θηλυκού, και έχει φέρει στην επιφάνεια τα μοναδικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που μόνο εκείνες διαθέτουν.

Όλοι θα συμφωνήσουμε ότι στον εργασιακό στίβο οι γυναίκες δεν ξεκινάνε από την ίδια αφετηρία και δεν απολαμβάνουν τις ίδιες ευκαιρίες με τους άνδρες συναδέλφους. Μάλιστα μέσα στην πανδημία, όπου το multitasking έγινε ακόμη πιο απαιτητικό πολλές γυναίκες αποσύρθηκαν από την αγορά. Την ίδια ώρα, σύμφωνα με έρευνες, έχει αποδειχτεί στην πράξη ότι όταν οι γυναίκες βρίσκονται σε θέση ευθύνης, οι αποφάσεις που λαμβάνουν είναι καλύτερες και πετυχαίνουν καλύτερα αποτελέσματα. Παρόλα αυτά συνεχίζουν να αποκλείονται από τη δεξαμενή ταλέντων.

Αυτό που εγώ προσωπικά έχω διαπιστώσει από τη δική μου εμπειρία, είναι ότι γυναίκες δεν περιμένουν να έρθει κάποιος απομηχανής θεός ή η κατάλληλη στιγμή για να αλλάξει το περιβάλλον γύρω τους. Δεν αφήνουν τα πράγματα στην τύχη τους. Αφουγκράζονται τις αλλαγές, προσαρμόζονται γρήγορα στα νέα δεδομένα και προωθούν την ανάπτυξη της επιχείρησης με βάση μια ατζέντα μετασχηματισμού. Γενικότερα, εφαρμόζουν μια προσέγγιση στην ηγεσία, λιγότερο αυταρχική, με εμφανή τη διάθεση για μεταρρύθμιση. Οι γυναίκες, στην πλειονότητα τους, τείνουν να ενθαρρύνουν άτομα και ομάδες να κυνηγούν νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες, να εντοπίζουν ευκαιρίες για αλλαγή και να λαμβάνουν αποφάσεις. Με αυτό το τρόπο γινόμαστε όλο και περισσότερες οι γυναίκες που αναλαμβάνουμε υψηλόβαθμες θέσεις τόσο σε Διοικητικά Συμβούλια εταιρειών όσο και στον πολιτικό στίβο.

Ο διορισμός γυναικών σε ανώτερους διοικητικούς ρόλους δημιουργεί ένα φαινόμενο «σταδιακής διάχυσης», πράγμα που σημαίνει ότι η μεγαλύτερη ποικιλομορφία ως προς το φύλο σε επίπεδο ΔΣ, θα μεταφραστεί σε μεγαλύτερη ποικιλομορφία ως προς το φύλο και σε ολόκληρη την επιχείρηση. Ίσως αυτός να είναι ο μοχλός που χρειάζονται οι επιχειρήσεις για να κάνουν περισσότερες προσλήψεις γυναικών στο επίπεδο διοίκησης και, εν τέλει, να βελτιώσουν την ποικιλομορφία ως προς το φύλο σε ολόκληρη την επιχείρησή τους.

Το ανέφερα και πριν, όμως θα ήθελα να σταθώ πιο συγκεκριμένα σε μια έρευνα της ICAP, στην οποία υπογραμμίζεται ότι οι

εταιρείες που διευθύνονται από γυναίκες καταγράφουν καλύτερες επιδόσεις σε σύγκριση με εκείνες που διοικούνται από άντρες. Και αυτό γιατί εμείς οι γυναίκες λειτουργούμε με υποστηρικτικό τρόπο ως προστατευτικοί ηγέτες. Διακρινόμαστε για την συναισθηματική νοημοσύνη, την ενσυναίσθηση, τη διαίσθηση και τη διορατικότητα μας.

Ωστόσο , η άποψή μου είναι ότι δεν θα πρέπει να υπάρχει μεροληψία ούτε υπέρ των γυναικών ούτε υπέρ των ανδρών, σε οποιαδήποτε επιχείρηση. Οι διαφορετικές ιδέες και εμπειρίες είναι εκείνες που προσθέτουν τεράστια αξία σε μια ομάδα, καθιστώντας την πιο ενδιαφέρουσα και επιτυγχάνοντας υψηλότερα επίπεδα καινοτομίας. Η αξιοκρατία αποτελεί το πρωτεύον κριτήριο για την επιλογή του κατάλληλου στελέχους, αρχή την οποία υιοθετούμε 100% στην ΙΚΤΙΝΟΣ.

Όμως μιλώντας για τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται για τις γυναίκες στον κλάδο του μαρμάρου μπορώ να πω ότι είναι πολλές καθώς προσφέρουμε ίσες ευκαιρίες σε όλους και δίνουμε μεγάλη αξία στην μοναδικότητα του καθενός. Στην Διοίκηση των εταιρειών μας δεν κάνουμε διακρίσεις ως προς το φύλο, αλλά εστιάζουμε έμπρακτα και αποκλειστικά στον επαγγελματισμό, την αξιοπρέπεια των ανθρώπων μας και στο πάθος που αισθάνονται γι' αυτό που κάνουν.

Να διευκρινίσω ότι δε μιλάμε μόνο για βαριές χειρωνακτικές εργασίες αλλά για μία ενασχόληση με έναν τομέα με ευρύ τεχνολογικό και επιστημονικό αντικείμενο, είτε αφορά στο ζήτημα της εξόρυξης και του οικολογικού της αντίκτυπου, είτε στο κομμάτι της παραγωγής με υψηλή τεχνολογία , της συσκευασίας και των logistics που απαιτούνται σε ένα προϊόν που είναι κατά το 76% εξαγωγίμο. Δεδομένης επίσης της συζήτησης για το eco-gap, όπου οι γυναίκες αποτελούν την πλειοψηφία των ατόμων που ασχολούνται με τη βιωσιμότητα και την αειφόρο ανάπτυξη, είτε ως επαγγελματίες είτε ως καταναλωτές, η εργασία σε έναν κλάδο που θέτει ως προτεραιότητα την προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί σίγουρα ένα πεδίο ενδιαφέροντος.

Οι καινοτόμες μέθοδοι εξόρυξης αλλά και ο ταχύτατα αναπτυσσόμενος τομέας παραγωγής των μαρμάρων με νέες τεχνολογικές εφαρμογές διαγράφουν ένα λαμπρό μέλλον στο πεδίο της έρευνας αλλά και της τεχνολογίας για την αύξηση της παραγωγής και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Επιπλέον, πρόκειται για ένα αντικείμενο που στηρίζεται στην αποκέντρωση, παρέχοντας ίσες ευκαιρίες εργασίας σε μικρότερες κοινότητες με περιορισμένους τομείς απασχόλησης, ειδικά σε αποφοίτους περιβαλλοντικών επιστημών, μηχανικούς, μεταλλειολόγους, γεωλόγους και απασχολούμενους σε θέσεις marketing ή οικονομικών. Ταυτόχρονα ενισχύονται οι τοπικές κοινωνίες οικονομικά και δημιουργούνται ισχυροί δεσμοί.

Κλείνοντας, επειδή μας παρακολουθούν και νέα κορίτσια, τονίζω και πάλι ότι γυναίκα και μάρμαρο, πάνε μαζί, παρά το γεγονός ότι ο κλάδος μας θεωρείται «γένους αρσενικού». Ο δρόμος δεν ήταν ποτέ εύκολος, είναι δύσκολος με προκλήσεις αλλά πιστεύω πραγματικά ότι ανοίγονται πολλές και ουσιαστικές ευκαιρίες απασχόλησης για τις γυναίκες στο μέλλον. Αρκεί να είναι έτοιμες να τις αδράξουν.

Σας ευχαριστώ πολύ!